Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

zo 16. júla 2020*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Vnútorný trh s elektrinou a zemným plynom – Prenosové sústavy pre elektrinu a prepravné siete pre zemný plyn – Podmienky prístupu – Nariadenie (ES) č. 714/2009 – Článok 14 ods. 1 – Nariadenie (ES) č. 715/2009 – Článok 13 ods. 1 – Náklady – Stanovenie poplatkov za prístup k sieťam – Smernica 2009/72/ES – Článok 37 ods. 17 – Smernica 2009/73/ES – Článok 41 ods. 17 – Vnútroštátne opravné prostriedky – Zásada účinnej súdnej ochrany“

Vo veci C-771/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 7. decembra 2018,

Európska komisia, v zastúpení: O. Beynet a K. Talabér-Ritz, splnomocnené zástupkyne,

žalobkyňa,

proti

Maďarsku, v zastúpení: pôvodne M. Z. Fehér a Z. Wagner, neskôr M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,

žalovanému,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory S. Rodin, sudcovia D. Šváby a N. Piçarra (spravodajca),

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: maďarčina.

Rozsudok

1 Vo svojej žalobe Európska komisia navrhuje, aby Súdny dvor určil, že:

– Maďarsko si tým, že pri stanovovaní poplatkov za prístup k sieťam nezohľadnilo náklady skutočne vynaložené prevádzkovateľmi siete, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 14 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 15), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 (Ú. V. EÚ L 115, 2013, s. 39) (ďalej len „nariadenie č. 714/2009“), ako aj článku 13 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 36), zmeneného nariadením č. 347/2013 (ďalej len „nariadenie č. 715/2009“), a tým, že

– nestanovilo vhodný mechanizmus na zabezpečenie práva na opravný prostriedok proti rozhodnutiam národného regulačného orgánu v zmysle článku 37 ods. 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 55), ako aj článku 41 ods. 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 94), nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených ustanovení smerníc 2009/72 a 2009/73.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 714/2009

2 Podľa odôvodnení 3, 14 a 16 nariadenia č. 714/2009:

„(3) … V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohla predávať elektrina za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup do sústavy a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu a stále sa ešte vyskytujú izolované trhy.

…

(14) Bol by potrebný vhodný systém dlhodobých lokačných signálov, založený na zásade, že výška poplatku za prístup do sústavy by mala odrážať rovnováhu medzi výrobou a spotrebou v dotknutom regióne, na základe diferencovania poplatkov za prístup do sústavy výrobcom a/alebo spotrebiteľom.

…

(16) Predpokladom skutočnej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s elektrinou sú nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie sústavy vrátane spojovacích vedení v prenosovej sústave. Dostupná kapacita týchto vedení by mala byť stanovená na maximálnych úrovniach, ktoré sú v súlade s bezpečnostnými normami bezpečnej prevádzky sústavy.“

3 Článok 11 tohto nariadenia stanovuje:

„Náklady spojené s činnosťami [Európskej siete prevádzkovateľov prenosovej sústavy (ENTSO)] pre elektrinu uvedenými v článkoch 4 až 12 tohto nariadenia a v článku 11 nariadenia (EÚ) č. 347/2013 hradia prevádzkovatelia prenosových sústav a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a vhodné [primerané – *neoficiálny preklad*].“

4 Článok 14 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Poplatky účtované prevádzkovateľmi sústav za prístup do sústav musia byť transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti sústavy, odzrkadľovať skutočné vzniknuté náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa sústavy, a uplatňované nediskriminačným spôsobom. Tieto poplatky nie sú závislé od vzdialenosti.

2. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo odberateľom poskytuje lokačné signály na úrovni Spoločenstva a zohľadňuje objem sieťových strát a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.

3. Pri stanovovaní poplatkov za prístup do sústavy sa zohľadňujú:

a) platby a príjmy vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;

b) skutočne realizované a prijaté platby, ako aj platby očakávané v budúcom období, odhadované na základe minulých období.

…“

Nariadenie č. 715/2009

5 Odôvodnenia 7 a 8 nariadenia č. 715/2009 uvádzajú:

„(7) Je potrebné špecifikovať kritériá, podľa ktorých sa určujú tarify za prístup do siete, aby sa zabezpečil ich úplný súlad so zásadou nediskriminácie a potrebou dobre fungujúceho vnútorného trhu a aby sa plne zohľadnila potreba integrity siete a skutočne vynaložené náklady, pokiaľ zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete a sú transparentné, vrátane primeranej návratnosti investícií a aby sa podľa vhodnosti zohľadňovali aj výsledky porovnávania taríf regulačnými orgánmi.

(8) Pri výpočte taríf za prístup do sietí je dôležité zohľadniť skutočne vynaložené náklady, pokiaľ zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete, a sú transparentné, ako aj potrebu zabezpečiť primeranú návratnosť investícií a stimuly na výstavbu novej infraštruktúry vrátane špeciálneho regulačného prístupu k novým investíciám v súlade so smernicou 2009/73/ES. V tomto ohľade a najmä, ak bude existovať účinná konkurencia paralelných plynovodov, budú výsledky porovnávania taríf regulačnými orgánmi relevantným faktorom.“

6 Článok 11 tohto nariadenia stanovuje:

„Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre plyn uvedenými v článkoch 4 až 12 tohto nariadenia a v článku 11 nariadenia (EÚ) č. 347/2013 hradia prevádzkovatelia prepravných sietí a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a vhodné [primerané – *neoficiálny preklad*].“

7 Článok 13 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Tarify alebo metodiky použité na ich výpočet, uplatňované prevádzkovateľmi prepravných sietí a schválené regulačnými orgánmi podľa článku 41 ods. 6 smernice 2009/73/ES, ako aj tarify uverejnené podľa článku 32 ods. 1 uvedenej smernice musia byť transparentné a zohľadňovať potrebu integrity siete a jej zlepšovania a odrážať skutočne vynaložené náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete a sú transparentné, za súčasného zabezpečenia vhodnej návratnosti investícií, a kde je to vhodné, za súčasného zohľadnenia výsledkov porovnávania taríf regulačnými orgánmi. Tarify alebo metodiky použité na ich výpočet sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom.

…“

Smernica 2009/72

8 Podľa článku 1 smernice 2009/72:

„Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny spolu s ustanoveniami týkajúcimi sa ochrany spotrebiteľa s cieľom zlepšiť a integrovať konkurenčné trhy s elektrinou v Spoločenstve. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania elektroenergetického odvetvia, otvoreného prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na vyhlasovanie výberových konaní, udeľovania povolení a prevádzky sústav. Stanovuje tiež povinnosti univerzálnej služby a práva spotrebiteľov elektriny a objasňuje požiadavky týkajúce sa hospodárskej súťaže.“

9 Článok 37 tejto smernice znie:

„1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:

a) v súlade s transparentnými kritériami stanovovať alebo schvaľovať prenosové alebo distribučné tarify alebo ich metodiky;

…

6. Regulačné orgány sú minimálne zodpovedné za stanovovanie alebo schvaľovanie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to v dostatočnom predstihu pred tým, ako nadobudnú účinnosť, pre:

a) pripojenie a prístup do národných sústav vrátane taríf za prenos a distribúciu alebo ich metodík. Tieto tarify alebo metodiky musia umožniť potrebné investície do sústav tak, aby sa nimi zabezpečila prevádzkyschopnosť sústav;

…

8. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík a vyrovnávacích služieb zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.

…

17. Členské štáty zabezpečia, aby boli na vnútroštátnej úrovni vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na subjekt nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.“

Smernica 2009/73

10 Článok 1 ods. 1 smernice 2009/73:

„Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania plynárenstva, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sietí.“

11 Článok 41 tejto smernice stanovuje:

„1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:

a) v súlade s transparentnými kritériami stanovovať alebo schvaľovať regulované tarify za prepravu alebo distribúciu alebo metodiky ich výpočtu;

…

6. Regulačné orgány sú zodpovedné minimálne za ustanovenie alebo schválenie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to v dostatočnom časovom predstihu predtým, ako nadobudnú účinnosť, pre:

a) pripojenie a prístup do národných sietí vrátane prepravných a distribučných taríf a podmienky a tarify súvisiace s prístupom do zariadení [skvapalnený zemný plyn (LNG)]. Týmito tarifami alebo metodikami sa musia umožniť investície do sietí a zariadení LNG potrebné na zabezpečenie životaschopnosti sietí a zariadení LNG;

…

8. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík a vyvažovacích služieb zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prepravných a distribučných sietí poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.

…

17. Členské štáty zabezpečia, aby boli na vnútroštátnej úrovni vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.“

Maďarské právo

Zákon o elektrickej energii

12 § 178 SZ zákona č. LXXXVI z roku 2007 o elektrickej energii (ďalej len „zákon o elektrickej energii“) stanovuje:

„1. Pri fakturácií nemôžu držitelia povolenia podľa tohto zákona a držitelia povolenia na súkromné vedenie na svojich zmluvných zákazníkov preniesť náklady súvisiace s daňou z finančných transakcií (ďalej len ‚transakčné náklady‘), ktorú týmto držiteľom povolenia ukladá zákon č. CXVI z roku 2012 o dani z finančných transakcií. V dôsledku toho transakčné náklady nemôžu byť priamo alebo nepriamo zahrnuté do ceny výrobku alebo služby poskytovanej vyššie uvedenými držiteľmi povolenia a nemôžu byť účtované samostatne, ale ich znášajú samotní držitelia povolenia.

2. Držitelia povolenia podľa tohto zákona nemôžu preniesť na svojich zmluvných klientov osobitnú daň z príjmov a daň zo sietí verejnej infraštruktúry (ďalej spoločne len ‚osobitné dane‘), ktoré týmto držiteľom povolenia ukladá zákon č. LXVII z roku 2008 o konkurencieschopnosti mestského vykurovania a zákon č. CLXVIII z roku 2012 o dani zo sietí verejnej infraštruktúry (ďalej spoločne len ‚zákony o osobitných daniach‘). V dôsledku toho osobitné dane nemôžu byť priamo ani nepriamo zahrnuté do ceny výrobku alebo služby poskytnutej vyššie uvedenými držiteľmi a nemôžu byť účtované osobitne. Daňové zaťaženie znášajú samotné zdaniteľné osoby v zmysle zákonov o osobitných daniach.“

Zákon o dodávke zemného plynu

13 Podľa § 103 zákona č. XL z roku 2008 o dodávke zemného plynu (ďalej len „zákon o dodávke zemného plynu“):

„…

4. Výrobcovia a držitelia povolenia podľa tohto zákona nemôžu na svojich zmluvných zákazníkov preniesť osobitnú daň z príjmov a daň zo sietí verejnej infraštruktúry (ďalej spoločne len ‚osobitné dane‘), ktoré týmto výrobcom a držiteľom povolenia ukladá zákon č. LXVII z roku 2008 o konkurencieschopnosti mestského vykurovania a zákon č. CLXVIII z roku 2012 o dani zo sietí verejnej infraštruktúry (ďalej spoločne len ‚zákony o osobitných daniach‘). V dôsledku toho osobitné dane nemôžu byť priamo ani nepriamo zahrnuté do ceny výrobku alebo služby poskytnutej vyššie uvedenými výrobcami a držiteľmi a nemôžu byť účtované osobitne. Daňové zaťaženie znášajú samotné zdaniteľné osoby v zmysle zákonov o osobitných daniach.

4a. Pri fakturácii nemôžu výrobcovia a držitelia povolenia podľa tohto zákona na svojich zmluvných zákazníkov preniesť náklady súvisiace s daňou z finančných transakcií (ďalej len ‚transakčné náklady‘), ktorú týmto výrobcom a držiteľom povolenia ukladá zákon č. CXVI z roku 2012 o dani z finančných transakcií. V dôsledku toho transakčné náklady nemôžu byť priamo alebo nepriamo zahrnuté do ceny výrobku alebo služby poskytovanej vyššie uvedenými výrobcami a držiteľmi povolenia a nemôžu byť účtované samostatne, ale ich znášajú samotní výrobcovia a držitelia povolenia.

…“

Zákon, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky

14 § 7 zákona č. LIX z roku 2016, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky (ďalej len „zákon, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky“), stanovuje:

„V časti, nazvanej ‚Všeobecné procesné pravidlá úradu‘, zákona o elektrickej energii sa po § 168 dopĺňa § 168 A:

‚§ 168 A:

1. V rámci spôsobu stanovenia poplatkov za používanie, odmeny za služby poskytované dodávateľom podľa osobitného sadzobníka a poplatkov za pripojenie sa za zákazníka považuje len držiteľ povolenia dotknutej siete.

2. V lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia úradu o stanovení poplatkov za používanie, odmeny za služby vykonávané dodávateľom podľa osobitného sadzobníka a poplatkov za pripojenie môže dotknutý zákazník podať na príslušný správny súd návrh na súdne preskúmanie uvedeného rozhodnutia z hľadiska jeho zákonnosti tým, že podá žalobu proti úradu.

3. Návrh na súdne preskúmanie rozhodnutia, ktorým sa stanovujú poplatky za používanie, odmena za služby vykonávané dodávateľom podľa osobitného sadzobníka a poplatky za pripojenie, je mimoriadnym opravným prostriedkom a konajúci súd rozhodne najneskôr do 30 dní po podaní uvedenej žiadosti.‘

…“

15 § 23 zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky, stanovuje:

„V zákone o dodávke zemného plynu sa pred názvom ‚Medzinárodná spolupráca a vzťahy s inštitúciami Európskej únie‘ dopĺňa tento § 129 A:

‚§ 129 A

…

4. V lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia úradu o stanovení poplatkov za používanie, odmeny za služby poskytované prevádzkovateľom siete podľa osobitného sadzobníka a poplatkov za pripojenie môže dotknutý zákazník podať na príslušný správny súd návrh na súdne preskúmanie uvedeného rozhodnutia z hľadiska jeho zákonnosti tým, že podá žalobu proti úradu.

5. Návrh na súdne preskúmanie rozhodnutia, ktorým sa stanovujú poplatky za používanie, odmena za služby vykonávané prevádzkovateľom siete podľa osobitného sadzobníka a poplatky za pripojenie, je mimoriadnym opravným prostriedkom a konajúci súd rozhodne najneskôr do 30 dní po podaní uvedenej žiadosti.‘

…“

16 § 29 ods. 2 zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky, stanovuje:

„V § 12 zákona č. XXII z roku 2013, ktorým sa zriaďuje maďarský regulačný orgán pre odvetvie energetiky a verejnú infraštruktúru, sa dopĺňajú písmená n) a o):

‚[Predseda úradu]

n) prijme rozhodnutie, ktorým sa stanovia poplatky za používanie elektrickej siete a poplatky za pripojenie k elektrickej sieti, ako aj odmena za služby poskytované dodávateľom na základe osobitného sadzobníka podľa potrieb držiteľa povolenia alebo užívateľa, a odmena za služby poskytované dodávateľom na základe osobitného sadzobníka v prípade vypovedania zmluvy zákazníkom;

o) prijme rozhodnutie, ktorým sa stanovia tarify za používanie siete pre zemný plyn a tarify za pripojenie k sieti pre zemný plyn, ako aj odmena za služby poskytované prevádzkovateľmi siete podľa osobitného sadzobníka v závislosti od potrieb držiteľa povolenia alebo užívateľa, a odmena za služby poskytované prevádzkovateľmi siete podľa osobitného sadzobníka v prípade vypovedania zmluvy užívateľom.‘“

Zákon, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky

17 Zákon č. CLXXXIII z roku 2016, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky (ďalej len „zákon, ktorým sa na účely regulácie cien menia určité zákony upravujúce odvetvie energetiky), vo svojom § 6 ods. 4 zrušuje § 168 A zákona o elektrickej energii a v § 12 ods. 3 zrušuje § 129 A odseky 2 až 7 zákona o dodávke zemného plynu.

18 § 4 zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky, stanovuje:

„Do [zákona o elektrickej energii] sa pred časťou, nazvanou ‚Ustanovenia o nadobudnutí účinnosti‘, dopĺňa § 178 U:

‚§ 178 U

1. Od 1. januára 2017 sa na účely stanovenia poplatkov uplatní právna úprava stanovená v § 143 ods. 5, § 146 ods. 4 a § 146 A ods. 3 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky].

2. Rozhodnutia uverejnené na základe § 143 ods. 5, § 146 ods. 4 a § 146 A ods. 3 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky], nenadobudnú účinnosť.

3. Ak rozhodnutie uverejnené na základe § 143 ods. 5, § 146 ods. 4 a § 146 A ods. 3 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky], je predmetom súdneho preskúmania v okamihu nadobudnutia účinnosti [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky], súd, ktorý koná vo veci, ukončí konanie o tejto žalobe.

4. Na prebiehajúce správne a súdne konania sa tiež uplatňujú ustanovenia tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky].‘“

19 § 10 zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky, stanovuje:

„Do kapitoly XVIII zákona o dodávke zemného plynu sa dopĺňa § 146 M:

‚§ 146 M

1. Od 1. januára 2017 sa na účely stanovenia poplatkov uplatní právna úprava stanovená v § 104 B ods. 4, § 106 ods. 3 a § 108 ods. 2 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky].

2. Rozhodnutia uverejnené na základe § 104 B ods. 4, § 106 ods. 3 a § 108 ods. 2 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky], nenadobudnú účinnosť.

3. Ak rozhodnutie uverejnené na základe § 104 B ods. 4, § 106 ods. 3 a § 108 ods. 2 tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky], je predmetom súdneho preskúmania v okamihu nadobudnutia účinnosti [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky], súd, ktorý koná vo veci, ukončí konanie o tejto žalobe.

4. Na prebiehajúce správne a súdne konania sa tiež uplatňujú ustanovenia tohto zákona v znení [zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky].‘“

20 § 13 zákona, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky, stanovuje:

„V § 12 písm. n) a o) zákona č. XXII z roku 2013, ktorým sa zriaďuje maďarský regulačný orgán pre odvetvie energetiky a verejnú infraštruktúru, sa pojem ‚prijme rozhodnutie‘ nahrádza výrazom ‚prijme nariadenie‘.“

Konanie pred podaním žaloby

21 Dňa 15. júla 2013 Komisia v rámci spisu „EU Pilot“ č. 5366/13/ENER zaslala Maďarsku viaceré otázky týkajúce sa prebratia smerníc 2009/72 a 2009/73 a uplatňovania nariadení č. 714/2009 a 715/2009, najmä pokiaľ ide o nediskriminačnú povahu prístupu k sieti pre tretie osoby, nezávislosť, právomoci a fungovanie vnútroštátnych regulačných orgánov, pravidlá týkajúce sa poplatkov za prístup k sieťam a cezhraničný prístup k infraštruktúre sietí.

22 Vnútroštátne orgány odpovedali na tieto otázky listami z 23. októbra a 11. decembra 2013.

23 Vzhľadom na to, že Komisia sa 27. februára 2015 domnievala, že odpoveď Maďarska nerozptýlila jej pochybnosti o súlade maďarskej právnej úpravy s právom Únie a že táto právna úprava nie je v súlade s vyššie uvedenými smernicami a nariadeniami, zaslala tomuto členskému štátu výzvu.

24 Maďarsko na túto výzvu odpovedalo listami z 8. mája a 7. júla 2015, ako aj z 13. a 20. mája 2016 a doplnilo informácie oznámené listami z 23. novembra a 17. decembra 2015. K svojej doplňujúcej odpovedi z 19. júla 2016 tento členský štát pripojil text zákona, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky.

25 Keďže sa Komisia domnievala, že opatrenia oznámené maďarskými orgánmi v odpovedi na uvedenú výzvu nevyriešili všetky problémy uvedené v tejto výzve, zaslala Maďarsku 9. decembra 2016 odôvodnené stanovisko, v ktorom uviedla, že tento členský štát si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 41 ods. 6 smernice 2009/73, článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009.

26 Maďarsko na toto odôvodnené stanovisko odpovedalo listom z 8. februára 2017.

27 Po preskúmaní tejto odpovede sa Komisia domnievala, že zistené problémy boli vyriešené. Vzhľadom na zmeny dotknutej právnej úpravy, ktoré medzičasom priniesol zákon, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky, sa však Komisia domnievala, že Maďarsko si tým, že nezaviedlo vhodný mechanizmus na zabezpečenie práva podať opravný prostriedok proti rozhodnutiam národného regulačného orgánu v zmysle článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73, nesplnilo svoje povinnosti. Dňa 28. apríla 2017 zaslala Komisia tomuto členskému štátu doplňujúce odôvodnené stanovisko.

28 Listom z 28. júna 2017 Maďarsko odpovedalo na toto doplňujúce odôvodnené stanovisko, pričom odkázalo na svoju odpoveď na predchádzajúce odôvodnené stanovisko, v ktorom uviedlo, že medzičasom vykonalo zmeny zákona o dodávke zemného plynu vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z tretieho balíka „Energetika“, ktoré nadobudli účinnosť 1. októbra a 22. decembra 2016, a uviedlo tak právomoci národného regulačného orgánu do súladu s článkom 41 ods. 6 smernice 2009/73.

29 Vzhľadom na to, že sa Komisia domnievala, že Maďarsko si nesplnilo povinnosti, ktoré vyplývajú jednak z článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009, ako aj z článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73, podala túto žalobu.

O žalobe

O prvej výhrade založenej na porušení článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009

Argumentácia účastníkov konania

30 Komisia v prvom rade tvrdí, že článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 stanovujú zásadu usmernenia taríf za prístup k sieťam v závislosti od nákladov, ktoré znášajú ich prevádzkovatelia, a nestanovujú obmedzenia týkajúce sa nákladov, ktoré sa majú zohľadniť pri stanovení poplatkov za prístup k sieťam. Podľa Komisie tieto ustanovenia ukladajú povinnosť, aby tieto poplatky odrážali všetky náklady, ktoré znášajú títo prevádzkovatelia, keďže tieto náklady sú transparentné a zodpovedajú nákladom efektívneho prevádzkovateľa sústavy s porovnateľnou štruktúrou, zatiaľ čo § 178 SZ ods. 1 a 2 zákona o elektrickej energii a § 103 ods. 4 a 4a zákona o dodávke zemného plynu, ktoré bránia prevádzkovateľom sietí v tom, aby na spotrebiteľov preniesli sumy osobitnej dane z energetických prenosových sústav, ako aj daň z finančných transakcií, neumožňujú, aby národný regulačný orgán pri stanovení poplatkov za prístup k sieťam zohľadnil náklady súvisiace s vyššie uvedenými daňami.

31 Po druhé Komisia tvrdí, že zákaz, aby národný regulačný orgán zohľadnil predmetné náklady pri stanovení poplatkov za prístup k sieťam, nie je odôvodnený žiadnym objektívnym dôvodom. Dôvod, ktorý Maďarsko uvádza vo svojej odpovedi na žiadosť Komisie o informácie, a to že cieľ sledovaný spornými ustanoveniami spočíva v znížení cien plynu a elektriny platených konečným užívateľom rezidentom, nie je relevantný.

32 V tejto súvislosti Komisia uvádza, že je pravda, že článok 3 ods. 8 smernice 2009/72 a článok 3 ods. 4 smernice 2009/73 umožňujú členským štátom prijať opatrenia na ochranu spotrebiteľa, najmä na boj proti energetickej chudobe. Môžu to však urobiť len za predpokladu, že takéto opatrenia nebudú prekážkou riadneho fungovania trhu, ktorý vyžaduje najmä dodržiavanie „zásady usmernenia taríf za prístup k sieťam“.

33 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie Maďarska, podľa ktorého z nariadení č. 714/2009 a 715/2009 a zo smerníc 2009/72 a 2009/73 vyplýva, že prináleží vnútroštátnemu zákonodarcovi, aby pri prijímaní pravidiel týkajúcich sa stanovenia poplatkov za prístup k sieťam našiel primeranú rovnováhu medzi protichodnými záujmami prevádzkovateľov siete a spotrebiteľov, Komisia tvrdí, že „tretí energetický balík“ prijatý 13. júla 2009, ktorý zahŕňa najmä smernice 2009/72 a 2009/73, neponecháva členským štátom mieru voľnej úvahy. Záujmy prevádzkovateľov sietí a záujmy spotrebiteľov boli totiž normotvorcom Únie v plnom rozsahu zohľadnené v článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a v článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009. Pokiaľ teda poplatky za prístup k sieťam neodrážali všetky náklady prevádzkovateľov, nedosahovali primeranú úroveň.

34 Komisia sa po štvrté domnieva, že bez ohľadu na hospodárske účinky predmetného opatrenia je preukázané, že Maďarsko si nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009. Nie je teda potrebné, aby Komisia preukázala účinok spornej právnej úpravy.

35 Maďarsko s odkazom na rozsudok z 29. novembra 1983, Roussel Laboratoria a i. (181/82, EU:C:1983:352, bod 25), tvrdí, že predmetná vnútroštátna právna úprava bola prijatá v rámci daňovej autonómie členských štátov v oblasti priamych daní a je uplatniteľná všeobecne a nediskriminačne na všetkých prevádzkovateľov sietí v súlade s judikatúrou Súdneho dvora v oblasti zákazu diskriminácie medzi daňovníkmi. Maďarsko sa domnieva, že daň z transakcií a daň z príjmov dodávateľov energie nie sú relevantné pre stanovenie poplatkov za prístup k sieťam.

36 Maďarsko Komisii vytýka, že nesprávne vyložila článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009, keďže nezohľadnila ani osobitosti trhu, ani cieľ a rozsah cenovej regulácie.

37 V tejto súvislosti Maďarsko po prvé tvrdí, že prevádzkovanie siete je osobitnou oblasťou trhu s energiou, v ktorej existuje prirodzený monopol, a to prenosovej sústavy pre elektrinu a prepravnej siete pre zemný plyn. Cieľom článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 je teda zachovať poplatky za prístup k týmto sieťam na nízkej a spravodlivej úrovni a znížiť riziko, že títo prevádzkovatelia disponujúci monopolom zneužijú svoje dominantné postavenie, aj napríklad nadmernými tarifami.

38 Po druhé Maďarsko tvrdí, že článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 neobsahujú podrobné pravidlá alebo metodiky týkajúce sa určenia nákladov, ktoré sa majú zohľadniť pri stanovení poplatkov. Podľa tohto členského štátu z logiky systému zavedeného týmito nariadeniami, ako aj smernicami 2009/72 a 2009/73 vyplýva, že prináleží vnútroštátnemu zákonodarcovi, aby v medziach stanovených uvedenými nariadeniami a smernicami posúdil záujmy všetkých účastníkov trhu s energiou, vrátane záujmov spotrebiteľov, ako aj verejný záujem, najmä bezpečnosť dodávok a ochranu životného prostredia, a na základe tohto posúdenia prijal podrobné vnútroštátne pravidlá, ktoré sú v súlade s právom Únie.

39 Predmetná vnútroštátna právna úprava sleduje verejný záujem spočívajúci v udržaní ceny elektriny a zemného plynu účtovanej konečnému spotrebiteľovi na primeranej úrovni, ktorá je stanovená v rámci vyváženia záujmov, ktoré musia vykonať členské štáty na jednej strane medzi záujmom prevádzkovateľov siete na tom, aby poplatky za prístup k sieťam zahŕňali všetky náklady a výdavky, a na druhej strane záujmami spotrebiteľov a iných užívateľov sietí na tom, aby tieto poplatky zostali na spravodlivej úrovni.

40 Po tretie Maďarsko tvrdí, že poplatky za prístup k sieťam musia primerane odrážať náklady prevádzkovateľov sietí v súlade s článkom 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článkom 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009. Zdôrazňuje, že Komisia netvrdí, že z dôvodu predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy sú poplatky za prístup k sieťam stanovené na úrovni, ktorá by ohrozovala činnosť prevádzkovateľov sietí alebo riadnu údržbu sietí.

41 Maďarsko napokon poznamenáva, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je úlohou Komisie, aby preukázala existenciu údajného nesplnenia povinnosti. Komisia neuviedla dôvody, pre ktoré nemožno zisky prevádzkovateľov sietí v Maďarsku považovať za primerané.

Posúdenie Súdnym dvorom

42 Na účely určenia, či, ako tvrdí Komisia, článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 vyžadujú, aby všetky náklady v zmysle týchto ustanovení, vrátane nákladov súvisiacich s osobitnou daňou z energetických sietí a dane z predmetných finančných transakcií, boli nevyhnutne zohľadnené národným regulačným orgánom pri stanovení poplatkov za prístup k sieťam, treba zohľadniť nielen znenie týchto dvoch ustanovení, ale aj ich kontext a ciele, ktoré sledujú [pozri analogicky rozsudok z 3. marca 2020, X (Európsky zatykač – Dvojitá trestnosť), C-717/18, EU:C:2020:142, bod 21 a citovanú judikatúru].

43 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009, treba konštatovať, že sa obmedzujú na všeobecné uvedenie nákladov, ktoré sa majú zohľadniť pri stanovení poplatkov za prístup k sieťam, bez spresnenia, či národný regulačný orgán musí zohľadniť „všetky“ tieto náklady.

44 Pokiaľ ide po druhé o kontext, do ktorého patrí článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009, treba uviesť, že tieto nariadenia identifikujú len niekoľko kategórií nákladov, ktoré treba zohľadniť pri výpočte poplatkov za prístup k sieťam. Tak je to najmä v prípade nákladov spojených s činnosťami európskej siete prevádzkovateľov prenosovej sústavy pre elektrinu, ktoré musia byť rozumné a primerané (článok 11 nariadenia č. 714/2009 a článok 11 nariadenia č. 715/2009) a investičných nákladov na infraštruktúru (článok 14 ods. 2 nariadenia č. 714/2009).

45 Pokiaľ ide po tretie o ciele sledované právnou úpravou, do ktorej patria predmetné ustanovenia, z článku 1 nariadenia č. 714/2009 a článku 1 nariadenia č. 715/2009 vyplýva, že cieľom týchto nariadení je stanoviť nediskriminačné pravidlá prístupu k prenosovým sústavám pre elektrinu a k prepravným sieťam pre zemný plyn a uľahčiť vývoj dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu s vysokou úrovňou bezpečnosti dodávok.

46 Tieto ciele však možno účinne dosiahnuť bez toho, aby poplatky za prístup k sieťam museli odrážať všetky náklady skutočne vynaložené prevádzkovateľmi týchto sietí. Tieto poplatky prispievajú k dosiahnutiu takýchto cieľov v rozsahu, v akom na jednej strane musia byť transparentné a nediskriminačne uplatňované voči všetkým užívateľom (odôvodnenie 16 a článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009, ako aj odôvodnenie 7 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009) a na druhej strane musia zabezpečiť primeranú úroveň návratnosti, ktorá umožní prevádzkovateľom uskutočniť investície potrebné na životaschopnosť prenosových sústav pre elektrinu a prepravných sietí pre zemný plyn (článok 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 714/2009, ako aj odôvodnenie 8 a článok 13 nariadenia č. 715/2009).

47 Z vyššie uvedeného vyplýva, že výklad Komisie, podľa ktorého článok 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 a článok 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 vyžadujú, aby všetky náklady v zmysle týchto ustanovení, vrátane nákladov súvisiacich s osobitnou daňou z energetických sietí a dane z predmetných finančných transakcií, boli nevyhnutne zohľadnené národným regulačným orgánom pri stanovovaní poplatkov za prístup k sieťam, nemožno prijať.

48 Tento záver nie je vyvrátený tvrdením Komisie, podľa ktorého ak prevádzkovatelia siete nemôžu preniesť náklady súvisiace s osobitnou daňou z energetických sietí a dane z predmetných finančných transakcií, ich zisky nedosiahnu primeranú úroveň. Výška poplatkov za prístup k sieťam sa totiž neurčuje len na základe nákladov, ktoré znášajú prevádzkovatelia siete.

49 Po prvé zo znenia článku 14 ods. 1 nariadenia č. 714/2009 v spojení s článkom 37 ods. 6 písm. a) smernice 2009/72 na jednej strane, ako aj z článku 13 ods. 1 nariadenia č. 715/2009 a článku 41 ods. 6 písm. a) smernice 2009/73 na strane druhej vyplýva, že výška týchto poplatkov sa má určiť aj v závislosti od investícií potrebných na životaschopnosť prenosových sústav pre elektrinu a prepravných sietí pre zemný plyn.

50 Po druhé podľa článku 37 ods. 8 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 8 smernice 2009/73 môžu národné regulačné orgány pri stanovovaní poplatkov za prístup k sieťam prijať vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly, aby povzbudzovali prevádzkovateľov sietí k zvyšovaniu efektívnosti, posilňovaniu integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj k podpore súvisiacich výskumných činností.

51 Po tretie zo znenia odôvodnenia 14 v spojení s článkom 14 ods. 2 a 3 nariadenia č. 714/2009 vyplýva, že úroveň poplatkov za prístup k prenosovým sústavám pre elektrinu musí odrážať investičné náklady týkajúce sa infraštruktúry a rovnováhu medzi výrobou a spotrebou dotknutého regiónu. Na tento účel treba tiež zohľadniť vzniknuté straty siete a preťaženie, ako aj platby vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi siete a skutočne uskutočnené platby odhadované na základe uplynulých období.

52 Napokon zo znenia článku 13 ods. 1 v spojení s odôvodneniami 7 a 8 nariadenia č. 715/2009 vyplýva, že úroveň poplatkov za prístup k prepravným sieťam pre zemný plyn musí zahŕňať primeranú návratnosť investícií a stimulov na výstavbu novej infraštruktúry a v prípade potreby aj zohľadniť komparatívne analýzy taríf vykonané regulačnými orgánmi.

53 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba prvú výhradu uvedenú Komisiou zamietnuť ako nedôvodnú.

O druhej výhrade založenej na porušení článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73

Argumentácia účastníkov konania

54 Komisia tvrdí, že Maďarsko si tým, že nezaviedlo vhodný mechanizmus na zabezpečenie práva na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiam národného regulačného orgánu v zmysle týchto ustanovení, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73. Podľa Komisie je takéto právo podať opravný prostriedok dôsledkom zásady účinnej súdnej ochrany, ktorá predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie zakotvenú v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

55 Komisia v prvom rade poznamenáva, že právo podať opravný prostriedok na správny súd proti rozhodnutiam národného regulačného orgánu, ktoré je uvedené v § 168 ods. 10 vnútroštátneho zákona o elektrickej energii a v § 129 zákona o dodávke zemného plynu, sa nevzťahuje na nariadenia, ktorými tento orgán stanovuje poplatky za prístup k sieťam. Tieto nariadenia totiž možno napadnúť len na Alkotmánybíróság (Ústavný súd, Maďarsko) prostredníctvom ústavnej sťažnosti podľa § 26 zákona č. CLI z roku 2011 o Ústavnom súde. Na napadnutie týchto nariadení nie je stanovený žiadny iný opravný prostriedok. Navyše podľa § 29 tohto zákona Alkotmánybíróság (Ústavný súd) rozhoduje len o ústavných sťažnostiach „týkajúcich sa základnej ústavnej otázky“.

56 Okrem toho Komisia pripomína, že smernice 2009/72 a 2009/73 posilnili úlohu národných regulačných orgánov tým, že stanovili prísnejšie požiadavky na nezávislosť vo vzťahu k verejnoprávnym a súkromným subjektom a priznali im nové právomoci, ktoré im umožňujú prijímať právne záväzné rozhodnutia v určitých oblastiach. Tieto smernice vyvážili väčšiu nezávislosť a právomoc týchto orgánov pravidlami týkajúcimi sa ich zodpovednosti, medzi ktorými kľúčovú úlohu zohrávajú článok 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článok 41 ods. 17 smernice 2009/73.

57 V druhom rade Komisia s odkazom na rozsudok z 22. mája 2003, Connect Austria (C-462/99, EU:C:2003:297, bod 37), tvrdí, že Súdny dvor už v rámci veci týkajúcej sa ustanovenia analogického článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73, konkrétne článku 5a ods. 3 smernice Rady 90/387/EHS z 28. júna 1990 o vytvorení vnútorného trhu telekomunikačných služieb zavedením otvoreného prístupu k telekomunikačnej sieti (Ú. v. EÚ L 192, 1990, s. 1) rozhodol, že právo podať opravný prostriedok na Ústavný súd, ktorý sa môže vzťahovať iba na porušenie ústavného práva alebo medzinárodnej dohody, nemôže predstavovať vhodný mechanizmus v zmysle dotknutého ustanovenia.

58 Komisia napokon zdôrazňuje, že Maďarsko vo svojej odpovedi na výzvu uznalo potrebu napraviť túto situáciu a následne v roku 2016 prijalo zákon, ktorým sa na účely harmonizácie menia zákony upravujúce odvetvie energetiky. Podľa tohto zákona národný regulačný orgán definuje nariadením len zásady a rámec pre stanovenie poplatkov, zatiaľ čo poplatky v pravom zmysle slova sú stanovené individuálnymi rozhodnutiami, čo umožňuje úplné súdne preskúmanie týchto rozhodnutí. Podľa neskoršieho zákona, ktorý bol tiež prijatý počas roka 2016, ktorým sa na účely regulácie cien menia niektoré zákony upravujúce odvetvie energetiky, poplatky v pravom zmysle slova sú odteraz stanovené nariadeniami národného regulačného orgánu a z tohto dôvodu môžu byť len predmetom opravného prostriedku podaného na Alkotmánybíróság (Ústavný súd).

59 Maďarsko tvrdí, že platná vnútroštátna právna úprava je v rozsahu, v akom stanovuje možnosť napadnúť nariadenia národného regulačného orgánu opravným prostriedkom podaným na Alkotmánybíróság (Ústavný súd), v súlade s článkom 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článkom 41 ods. 17 smernice 2009/73. Stanovenie poplatkov za prístup k sieťam by totiž vyžadovalo prijatie nariadenia a nie individuálneho správneho aktu.

60 Maďarsko spresňuje, že preskúmanie zo strany Alkotmánybíróság (Ústavný súd) sa obmedzuje len na otázky ústavnej povahy, ktoré tento súd prejednáva, a na otázky, ktoré môže za určitých podmienok preskúmať *ex offo*.

Posúdenie Súdnym dvorom

61 Na úvod treba uviesť, že článok 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článok 41 ods. 17 smernice 2009/73 ukladajú členským štátom povinnosť zaviesť na vnútroštátnej úrovni vhodné mechanizmy, ktoré umožnia strane poškodenej rozhodnutím regulačného orgánu obrátiť sa na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od vlády. Taká požiadavka je vyjadrením zásady účinnej súdnej ochrany, ktorá predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vyplýva z ústavných tradícií spoločných členským štátom a je zakotvená v článku 47 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 52).

62 Pri absencii právnej úpravy v danej oblasti na úrovni Únie majú byť v právnom poriadku každého členského štátu určené príslušné súdy a upravené procesné náležitosti týkajúce sa žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. decembra 1976, Rewe-Zentralfinanz a Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, bod 5, ako aj z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, bod 39), bez toho, aby tým bolo dotknuté právo na účinnú súdnu ochranu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca

2015, E.On Földgáz Trade, C-510/13, EU:C:2015:189, bod 50, ako aj z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 115].

63 Je pravda, že maďarská právna úprava v § 168 ods. 10 zákona o elektrickej energii a v § 129 zákona o dodávke zemného plynu zaviedla všeobecné právo podať opravný prostriedok na správnom súde proti rozhodnutiam národného regulačného orgánu. Pokiaľ však ide o stanovenie výšky poplatkov za prístup k sieťam nariadením, ktoré musí byť kryté zárukou uvedenou v článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a v článku 41 ods. 17 smernice 2009/73, treba konštatovať, že takéto stanovenie, keďže má formu nariadenia, môže byť len predmetom sťažnosti na Alkotmánybíróság (Ústavný súd), ktorá sa „týka základnej ústavnej otázky“ podľa § 29 zákona č. CLI z roku 2011 o Ústavnom súde.

64 Pokiaľ ide o právo na prístup k súdu, z ustálenej judikatúry vyplýva, že na to, aby taký orgán mohol rozhodnúť o spore týkajúcom sa práv a povinností vyplývajúcich z práva Únie v súlade s článkom 47 Charty, je potrebné, aby mal právomoc preskúmať všetky skutkové a právne otázky, ktoré sú relevantné na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. novembra 2012, Otis a i., C-199/11, EU:C:2012:684, body 48 a 49).

65 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy nemožno opravný prostriedok podaný na Alkotmánybíróság (Ústavný súd), upravený maďarskou právnou úpravou, proti nariadeniam národného regulačného orgánu, ktoré stanovujú poplatky za prístup k sieťam, v rozsahu, v akom sa obmedzuje na kontrolu dodržiavania niektorých prvkov ústavného práva, považovať za vhodný mechanizmus v zmysle článku 37 ods. 17 smernice 2009/72 a článku 41 ods. 17 smernice 2009/73.

66 V dôsledku toho treba vyhovieť druhej výhrade Komisie v rozsahu, v akom sa týka obmedzených možností napadnúť na súde nariadenia národného regulačného orgánu stanovujúce poplatky za prístup k sieťam.

67 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že:

– Maďarsko si tým, že nezabezpečilo právo na účinný opravný prostriedok proti nariadeniam národného regulačného orgánu, ktoré stanovujú poplatky za prístup k sieťam, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 37 ods. 17 smernice 2009/72, ako aj článku 41 ods. 17 smernice 2009/73, a

– v zostávajúcej časti žalobu zamietnuť.

O trovách

68 Podľa článku 138 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania. Keďže v prejednávanej veci mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, je opodstatnené rozhodnúť, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

1. **Maďarsko si tým, že nezabezpečilo právo na účinný opravný prostriedok proti nariadeniam národného regulačného orgánu, ktoré stanovujú poplatky za prístup k sieťam, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 37 ods. 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES, ako aj článku 41 ods. 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES.**

2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

3. Európska komisia a Maďarsko znášajú každý svoje vlastné trovy konania.

Podpisy